

Izbaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4 uri popoldne.

Stane na leto K 10⁰

1/2 leta . . . „ 5⁰

1/4 „ . . . „ 2⁵⁰

Posamične številke stanje . . . 8 vin.

Na naročila brez dopolnane naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglas in poslanec se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Mi in mestna avtonomija.

Ko je sedaj v tretjič potrjen Bombič kot župan Gorice in ko moramo vsled tega ponoviti mi Slovenci protest proti njegovi potrditvi, sedaj se gotovo oglašijo zopet laški glasovi, ki nam bodo očitali neliberalnost in da smo nasprotniki mestne avtonomije, ker zahtevamo, da vlada kasira sklep avtonomnega mestnega sveta. Prepričani smo, da slišimo že v kratkem celo vrsto takih očitkov in da tudi ne prenehajo ti očitki še kmalu — ali ker je vsled prozorne praznote očitkov nevedno, da bi vedno na nje odgovarjali, sterimo to že preje, predno so laški žurnalisti sploh prišli na to, kje da bi pri svojih brunnih bralcih mogli zopet kovati politični kapital.

Mi proti mestni avtonomiji! — Ni naroda v Avstriji, ki bi imel toliko vzroka in povoda boriti se za vsako avtonomijo. Ne samo mestna avtonomija, vsaka druga avtonomija je naša največja in najsilnejša zahteva. Ker mestna avtonomija je nam le začetek za druge avtonomije, je nam le stopnja k rešitvi naših končnih zahtev. Ko dosežemo avtonomijo naših mest, naših občin, potem vstane z novo silo zahteva po naši narodni avtonomiji — po združeni Sloveniji, za katero je ves slovenski narod že tolikrat in tako sijajno manifestiral. Iz vseh teh vzrokov smo mi načelno za vsako avtonomijo, posebno pa za avtonomijo velikih mestnih občin, ki so temelj vsem širšim avtonomijam.

A ne samo načelno, tudi stvarno smo za avtonomijo. Vsled samovlade občin se uveljavlja v javnem življenju vse polno ljudi, ki bi drugače bili zgubljeni za javnost. Avtonomija pomnoži vse sile, avtonomija poveča število delavcev in so radi tega koristi avtonomije neizmerne, ne samo v gospodarskem, temveč tudi v moralnem oziru.

Da pa pride avtonomija do polne veljave, je pa potrebno, da so dani tudi vsi predpogoji za njen uspešen razvoj. Teh predpogojev pa v Gorici ni. Glavna zahteva, da je dana vsem možnost, čisto vsakemu meščanu, da upliva na gospodarstvo v svoji občini — je v Gorici nemogoča. Konfuzni, že stokrat zastareli volilni red izključuje večino prebivalstva od vsakega upliva na mestno vladno. Najmanj polovica vseh Goričanov ne more in ne sme uporabljati svojih delavniških sil mestu v procvit in tako je v Gorici ubita glavna zahteva zdrave avtonomije, da bi privabila najboljšo ljudi k skupnemu delu.

Tudi druga mesta sicer obstoje, ki se ne ponašajo z modernim volilnim redom, dasiravno bi morali iskati mesta s tako konfuznim, ko je goriški volilni red — ali v teh mestih se uvažuje mnenje časopisja, med volilnimi upravičenci nastane opozicija, ki skrbi potem, da pride mestno gospodarstvo na pravo pot. Tudi tega ni v Gorici. Vladna, slovenska, socialno-demokratična, laška klerikalna, laška mazzinianska in nemška kritika so že prepričevalno pokazale vse nedostatke v Gorici, odkrili so naravnost neverjetne skandale, sleparstvo na magistratu, korupcijo in terorizem in vendar so mogli laški meščani tako zelo pljuvati na čast svojega mesta, da so preslišali vse. Niti horendni davki, niti neverjetno visoki dolgovi niso omajali malobrižnosti laških meščanov. Ko zadnji hrihovci so prikimali vsakemu atentatu na njihov davčni žep, so sankcionirali vsako nerednost in ponovno

proslavljali one, ki uničujejo mesto. Ko kilometre visoka gora, tako je negibljiva politična zavest laških meščanov.

Konfuzni volilni red uničuje prvi predpogoj zdravega avtonomnega gospodarstva, da bi namreč sodelovali pri občinski upravi vsi. Neverjetna in naravnost skandalozna brezbriznost laških meščanov zvišuje prvo zlo do skrajnosti, da je danes avtonomija mesta Gorici le v grozno škodo in sramoto. Brez pardona mora iti vse mesto v bankerot, če obstoje te razmere še naprej. To je tako jasno in gotovo, da ne more nihče, ki zna le kolkaj brati številke, niti najmanj ugovarjati.

Tudi mi smo meščani in čisto gotovo ne pišemo radi takih prerokovanj mestu — ali dejstva nas uče, da je bolje pogledati resnici v oči, ko ji pa izbegavati. Dejstva nas pa uče, da ni to samo naše mnenje, temveč tudi mnenje vlade. Vlada je spoznala, opozorjena od naših kritik, nesrečno gospodarstvo na magistratu, videla je da trpe njeni interesi. Ker je močna in silnejša ko ves magistrat, si je mogla tudi hitro pomagati. Kjer jo je žulila mestna avtonomija, tam jo je z radikalno operacijo odstranila in mesto Gorica je zgubilo velik del svoje avtonomije. Sedaj, ko je vlada po svojih mislih že obvarovala svoje interese, sedaj se lahko zopet pokaže v pozi zaščitnika mestne avtonomije, zato more potrditi vnovič Bombiča za župana.

Čisto drugo pa je naše stališče. Dokler niso dani prvi predpogoji za zdravo avtonomijo, dokler ne prenehajo sedanja zlorabljanja avtonomije, dokler niso pregnani sedanji brezvestni gospodarji avtonomne Gorice, toliko časa poznamo le boj proti sedanji avtonomiji in njenim gospodarjem. Tudi mi imamo svoje pravice in svoje zahteve, dokler pa je tu avtonomija le radi tega, da tepta nas, toliko časa smo njeni neizprosni nasprotniki.

Smo za avtonomijo, ki je pravična in zdrava, smo za najpopolnejšo avtonomijo, čisto vseeno nam pa je, če gre sedanja mestna avtonomija čisto v franže, ker ž njo bodo šli k vrugu tudi oni, ki so jo zapravili. In le ti so škodljivci in nasprotniki mestne avtonomije!

Važnost in usoda Beneških Slovencev.

Začetkom maja smo priobčili članek »Beneški Slovenci«, v katerem smo povedali, kaj hoče doseči E. Morpurgo, poslanec Čedadu in poslanec Beneških Slovencev gledé na važnost svojega obmejnega volilnega okraja. Gospodarsko pomoč in šole je zahteval Morpurgo za beneške Slovence, da jih tako Italija pritegne nase in poitalijanči.

E. Morpurgo se je oglašil sedaj tudi v italijanskem državnem zboru in tam je povdarjal važnost slovenske straže na vshodni meji Italije, povdarjal je, da treba neobhodno na kulturno in gospodarsko delo za Beneške Slovence, tako pač je govoril, kakor je poprej pisal.

Iz njegovega govora posnemamo to-le:

»Želim dokazati, kako velevažno narodno vprašanje je, da se toplo zavzamemo za duševno življenje in da začnemo uspešnejše gibanje za kulturno povzdigo prebivalstva ob državni meji, ki je tudi vsled enakosti jezika izpostavljeno zapeljevanjem, katera pa so bila doslej k

sreči brezuspešna v očigled odkritosrčnega italijanskega čustvovanja tega ljudstva. Dogodki v Trstu, ki so nam še živo v spominu, potrjujejo ponovno potrebo in nujnost, da posvečamo posebno nezaupljivo, ampak budno pozornost ljudstvu, ki mora biti vedno živa straža narodnega čustvovanja. Pomislite, gospodje tovariši, da prihajajo temu ljudstvu dnevno v njegovem domačem jeziku vesti, kako so Slovani na oni strani meje v bližnjem cesarstvu predmet privilegiranih in ljubezni polnih negovanj, in pomislite, kako se nad njimi dan za dnem vrši delo privlačnosti potom zelo razširjenega časopisja. Priznati moram — in drago mi je to tukaj naglašati — da je vlada storila v 18 letih, odkar jaz to zahtevam, nekaj za slovenske kraje Benečije, toda ne toliko, kolikor bi se smelo pričakovati. Česa potrebuje ona pokrajina, da izboljša svoje prometne zveze, da napreduje v živinoreji in poljedelstvu, v razvoju združnega življenja in na polju telnične izobrazbe delavstva, sem že opetovano povdarjal in bom še ponavljal ob drugih prilikah. Sedaj želim od naučnega ministra, da poskrbi za izboljšanje šolstva.

Povdarjam, da treba širiti pouk in razširjati med Slovenci italijanske knjige in časopise ter zidati nova šolska poslopja. Deset popolnoma slovenskih občin v ravlini in pet v gorah potrebuje nove šole in otroške vrtce. Ustanoviti je treba otroška zabavišča kot pripravnice za šolo in ponavljalne šole. Za siromašne učence treba določiti primerne gmojne podpore. Ustanoviti je treba ljudske knjižnice in v večjih krajih šole za odrasle. Da bo pouk v jeziku, ki ga otroci ne govore doma, uspešnejši, naj se ustanovi več razredov, učiteljem naj se določijo posebne nagrade in razpišeje ustanove.

Lepe sanje Tommasea o zvezi slovanstva z italijansko kulturo so se neprijetno razpršile. Najnovejši dogodki, ki se vedno ponavljajo, kažejo najjasneje, da Slovani na oni strani meje nasprotujejo na vsak način našemu jeziku in naši narodnosti, da preganjajo Italijane na oni strani Idrije, sklicujoč se na staro etično sorodstvo in hoteč privabiti Slovence iz furlanskih dolin v krog svojih delavniških in močnih politično verskih društev. Avstrija je vedno posebno dobrohotno zasledovala razmere v obmejnih krajih in beneška republika je v svoji državniški modrosti čutila vso važnost prebivalstva na skrajnih mejah. **Za te naše stražarje vzhodnih vrat domovine** zahtevam od gosp. ministra pametno šolsko politiko.

Zbornica ga je pazljivo poslušala in naučni minister je upošteval njegove besede in obljubil takojšnjo potrebno pomoč.

Italijani pri nas so z veseljem sprejeli to vest: češ, sedaj vendar se lotijo v Italiji poitalijančevanja Slovencev kar najobsežneje in zraven vzdihujejo: oh, da bi tudi pri nas vlada kaj ukrenila v svrhu končnega poitalijančenja Primorskih Slovencev! Vlada v Avstriji je svoje čase storila velike za poitalijančevanje Slovencev in Italijani so poitalijančevali kar na debelo. Ako bi ne bilo poitalijančevanja na debelo, bi se ne zredili tako ne v Trstu ne v Gorici ne v drugih mestih v Primorju. Da pa je ponehalo to poitalijančevanje, to je storila slovenska zavednost. Slovenski politiki, slovenski narodni delavci, slovensko časopisje je zbudilo sloveski rod in tu smo, vstajamo, rastemo in vidijo nas. V glavnem je zasluga slovenskega narodnega dela v Trstu, da nas poznajo danda-

našnji širom sveta in da posega slovensko ime v svetovni položaj.

Na Montecitoriu v italijanskem parlamentu so hvalili Slovence, da so zvest in dober rod, katerega treba ohraniti in kulturno visoko dvigniti, Morpurgo je že poprej opisal Slovence za zdrav in krepek rod, inteligenten, ki more biti Italiji v največje dobro na vshodni meji. To se čuje drugače kot pa bevskanje in lajanje italijanskih zbesnelcev v Primorju na nas. Važen narod smo torej in pozicija Slovencev je taka, da morata državi, v katerih se nahaja slovenski narod, zavedati se je v polni meri, upoštevati to in se ravnati po tem upoštevanju napram obmejnemu slovenskemu rodu!

V Italiji seveda hočejo poitalijančiti Slovence Šole jim dajo, italijanske knjige, italijanske duhovnike, ceste jim napravijo, v višje šole jih bodo pošiljali, s kratka: vsa sredstva porabijo, da bi jih čim prej poitalijančili! Plemenito to ni in ni v čast italijanski kulturi! Beneška republika je pustila Slovence v miru in živela z njimi v dobrih odnošajih, sedaj pa jih hoče italijanska vlada kar siloma narodno zadušiti, iz strahu, da ne bi se našli kake »slovenske bolezni« od Slovencev v Avstriji. Ali pa se bodo dali poitalijančiti Beneški Slovenci kar tako, kakor bo baš Italija hotela? Ne verjamemo, da pojde to tako lahko, in sicer ravno radi tega ne, ker so ob meji, na tako važni točki! Kaj pa v slučaju vojne? Ali bodo res tako zvesti in udani, ako bodo čutili na sebi pest potujčevalca, ki jim jemlje iz ust sveto domačo besedo? To je vprašanje, na katero naj si odgovore državniki v Italiji. Slovenska javnost pa bo čuvala nad vsakim korakom Italije gledé Beneških Slovencev in slovenska javnost ima tudi svojo besedo pri usodi bratov v Italiji!

Iz tega slučaja, ko obrača Rim svoje oko na Beneške Slovence, pa bi se lahko kaj učila avstrijska vlada: da treba skrbeti za zvesto obmejno prebivalstvo, da mu treba pomagati in ga vezati na se. Seveda ne tako, kakor misli Italija s potujčevanjem, marveč s polnim upoštevanjem narodnih pravic! Italijani pri nas se vesele napovedanega potujčevanja Slovencev v Benečiji — ako bi avstrijska vlada začela germanizirati nje, to bi kričali in obsojali tako nekulturno ravnanje, mi obsojamo vsako nasilje temu ali onemu narodu in zahtevamo za vsakega jednake pravice! Zahtevamo pravice, pisane nam v postavah, zahtevamo jih, za te se borimo in borili se homo, dokler jih ne dosežemo. Mi ob meji ne zahtevamo niti kakih privilegijev, ampak enakopravnost in postavno ravnanje z nami. Na važni poziciji smo, to naj ima pred očmi avstrijska vlada, ko jej doni na uho iz Montecitoria važnost obmejnih krajev, na važni poziciji smo, časi so negotovi, ali ni že radi tega skrajni čas, da prisije solnce pravice na Slovence?! Saj ne bo to odškodno za Avstrijo in tudi onostran ne bo uplivalo neugodno.

Konopište.

V Konopištu, na krasnem posestvu našega prestolonaslednika, se je mudil visok gost, nemški cesar Viljem. Meseca maja pa je bival v Konopištu praški kardinal Skrbensky in sicer dlje časa.

V glasilo češke klerikalne stranke, v »Čechu«, so priobčene nekatere podrobnosti izza časa bivanja praškega kardinala v Konopištu. Ker so znane vezi med kardinalom in omenjenim listom, se da skle-

Uspehi Poljakov v borbi z Nemci.

Ko je Bismark dne 28. januarja 1866. leta izjavil, da pruska država s pomočjo kolonizacijske komisije razlasti Poljake in ko je ta komisija istega leta pričela svoje delovanje, se je pričela tudi velika borba Poljakov, da ohranijo svojemu rodu in potomstvu dedovino. Od leta 1866. do 1912. je kupila kolonizacijska komisija za kolonizacijo po Nemcih zemlje 291.524 ha v Poznanju in 128.194 ha v Zapadni Prusiji, v vsem 730 velikih posestev in 554 selskih gospodarstev za svoto 414.683.642 mark. Ta prostor znaša 7,7% celokupne površine Poznanja in Zapadne Prusije. Od teh zemljišč je prešlo iz posesti Poljakov v posest Nemcev 194 velikih posestev in 239 selskih gospodarstev. Komisija je plačala leta 1886. v Poznanju za hektar 601 marko, leta 1912. pa 1313 mark, v Zapadni Prusiji je porasla cena zemlje štirikratno, to je od 523 na 1801 marko. Na kupljeni zemlji je napravila komisija 20157 srednjih posestev in na njih kolonizirala Nemce in sicer 20434 družin protestantske vere.

Leta 1849. je rekel v pruskem zboru Poljak Stablewski: »Ako odvezmete Poljakom vse pravice in razžalite njihova narodna čustva, potem se spominjajo da nismo samo Poljaki, ampak tudi Slovani. Zgodovina pozna samo eno logiko: ali dobimo pri Vas pravico ali postanemo Vaši sovražniki skupno z ostalim Slovanstvom.« In do tega je prišlo.

V nemškem cesarstvu bijejo Poljaki oster boj z Nemci. Vsaka akcija Nemcev je zadela na močno reakcijo pri Poljaki. Neki Poljaki so prodali zemljo Nemcem, večina njih pa jo je čuvala kot zenico v očesu in se poleg tega trudila še Nemcem odvzeti, kar je bilo mogoče. Uspeh poljske borbe se kaže v »Stattl. Jahrbuch für den preussischen Staat«, ki je izšel v Berlinu letos in prinaša podatke o premembi posesti v Zapadni Prusiji in Poznanju od leta 1896—1911. Po tem izveštvju je prišlo iz nemških v poljske roke v tem času 30898 posestev s površino 287.286 ha. iz poljskih rok v nemške pa samo 15188 posestev s površino 191.159 ha. Iz nemških rok je torej prišlo v poljske čistih 96.126 ha. Nemško prizadevanje je vzbudilo, kakor kažejo številke, reakcijo na poljski strani in Poljaki so lahko zadovoljni s svojim uspehom. Nemci so pričeli sedaj z eksproprijacijo poljskih posestev, no, reči se da, da tudi po tej poti ne zatro Poljakov, ker ti že dobe način, da paralizirajo delo Nemcev.

Moški in ženske.

V gospodarskem življenju vsakega naroda je gotovo velike važnosti razdelitev prebivalstva po spolu, katerih je več, ali moških ali ženskih, to prihaja v obilni meri v gospodarstvu v poštev, kakor tudi v drugih ozirih. — Narava sama pa je, kakor je videti na sploh, obdržala nekako ravnotežje obeh spolov. Zato pa je že veliki statistik Ivan Peter Siissmlehl (1707—1767) pisal o »božanstveni ureditvi« razdelitve človeškega spola. Ali družabne uredbe, pesli, kultura so to ureditev razmaknile in se ta zmenjuje sedaj na moško sedaj na žensko stran. Na čegavo korist pravzaprav, pokaže bodočnost. Za sedaj je mogoče konstatirati samo nekatera karakteristična dejstva. Dejstvo je, utrjeno po stletjih, da se povprečno rodi več moških nego ženskih. Na 100 detet ženskega spola odpada 105—106 dečkov. Istočasno pa se mora konstatovati tudi drugo dejstvo, da je odstotek umrljivosti med dečki, dokler ne prestanejo otroške dobe, mnogo večji nego pri deklicah. Vpošteva je prebivalstvo cele zemlje, po najnovejšem štetju, se dobi razmerje: 99 žensk na 100 moških. Pri tem treba konstatirati dejstvo, da pri nekaterih rodovih se omalovažuje ženski spol in žensko dete ni deležno potrebne pažnje ali pa se gre celo tako daleč, da se ženska deteta ubije hitro po porodu. To vpliva seveda na razmerje v številu med moškimi in žensko. Nasprotno v kulturnih državah, kjer je priznana ravnopravnost spolov, je

ženski spol številnejši in ta pretežnost raste v istem razmerju s kulturo.

Dandanašnji se ta diferenca pojasnjuje z izseljevanjem, ker se na druge razloge še ni prišlo. Ali dejstvo je, da stare kulturne dežele z močnim izseljevanjem po vrsti izkazujejo mnogo večje število žen nego nove kolonijalne. Tako v »stari« Evropi odpadajo poprečno na 100 moških 102 ženske, v »mladi« Avstraliji pa pride 85 žensk na 100 moških, v Aziji 96, v Afriki in Ameriki 97 žensk na 100 moških. Posebno za Ameriško Unijo je karakteristično, da vztočni kraji z najstarejšimi naselbinami (tako tudi v Meksiki) izkazujejo več žen nego moških, v srednjih delih vlada jednakost spolov, v zapadnih se opaža izdatno zaostajanje ženske v številnem razmerju do moškega.

V Evropi sami je 4¹/₂ milijona več ženskih nego moških. V posameznih evropskih državah na podlagi zadnjega ljudskega štetja odpada na 1000 moških žensk:

Portugalska	1093
Norveška	1083
Britanija	1061
Danska	1061
Španska	1059
Švedska	1041
Avstrija	1036
Ogrsko-Hrvatska	1019
Švica	1031
Nemčija	1026
Francoska	1022
Nizozemska	1021
Belgija	1013
Italija	1010
Grška	986
Rumunska	968
Bolgarska	961
Srbija	937

Ta izkaz kaže, da je med Germani obilo več žensk nego moških, v balkanskih deželah pa se kaže občutno večje število moških nad ženskami. Razlogi za to pač ne bodo samo gospodarskega in socialnega značaja, marveč tudi v posebnostih rase.

V avstrijskih deželah prihaja po ljudskem štetju 1910. na 1000 moških žensk:

Dol. Avstrija	1046
Gor. Avstrija	1077
Solnograška	995
Štajerska	1006
Koroška	998
Kranjska	1099
Trst	1040
Goriška	961
Istra	912
Tirolska	991
Predarelska	1012
Češka	1047
Moravska	1066
Šleska	1046
Galicija	1038
Bukovina	1021
Dalmacija	1000

V petih deželah v Avstriji torej je manj ženskih nego moških — v ostalih je obratno.

Ali tudi ti podatki ne kažejo pravega razmerja gledé posameznih dežel, ker na to razmerje močno vpliva število izselencev in število vojaških garnizij.

V Hrvatski in Slavoniji pride na 1000 moških 1045 žensk, v Bosni in Hercegovini na 1000 moških: 908 žensk.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabriček (odgov. J. Fabčić). Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorac«.

NESTLÉ-JEVA
MOKA ZA OTROKE

Poskušnje pošlje na zahtevo popolnoma zastonj Nestle, Dunaj I. Biberstrasse. 8 K

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi drastičnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—
Ponarejanje se sodnijsko zasluđuje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečino olajšuje in okrepuje starnano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2.—
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna A. HOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.
Dobiva sev Gorici v vseh lekarnah in mirodlinicah.

Vinarsko in gospodarsko društvo v Komnu

vpisana zadruga z omejeno zavezo vabi na

VIII. redni občni zbor,

ki se bode vršil

v nedeljo, dne 28. junija 1914 ob 4. uri popoldne

v društvenih prostorih v Komnu št. 88.

DNEVNI RED:

1. Volitev enega člana v odbor oz. volitev predsednika.
2. Citanje in odobrenje zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva.
4. Odobritev računa za leto 1913.
5. Volitev nadzorstva za leto 1914.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenem času, se bo vršil ob 5. uri popoldne na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

V KOMNU, dne 17. junija 1914.

„Vinarsko in gospodarsko društvo“ v Komnu vpisana zadruga z omejeno zavezo.

ODBOR.

C. kr. priv. tovarna mila in sveč E. HOLZER

nasl. G. BRATTINA

140 let obstanka

tovarne je najboljšje jamstvo za občinstvo, da so izdelki prvovrstni.

Omenjena tvrdka, izdeluje milo in sveče in je ena najstarejših tvrdk v Avstriji, ki je bila 7 krat odlikovana z diplomami in svinčnjami. — Da spozna sl. občinstvo vso dobroto kakovosti izdelkov, ki so napravljene iz pristnih maščob in kljub temu se ne boje nikake konkurence, je sklenila tvrdka staviti na razpolago sl. občinstvu vzorce mila, ki se jih lahko vdobi zastonj v tovarni v ulici Torrente št. 5.

je neobrabljiv
kavčuk podpetnik.

PALMA

TRGOVSKI DOM V GORICI

Najnovejša moda v rožicah
kakortudi vsakovrstno blago se prodaja po čudovito nizkih cenah.

Največja izbira novosti.

PREGRAD & ČERNETIČ.

Edina primorska tovarna dvokoles :

„TRIBUNA“

Gorica, Tržaška ul. 26.
prej pivovarna Gorjup.

Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov i. t. d.

F. BATJEL — GORICA

Stolna ulica št. 2-4.

Prodaja na obrčke. Ceniki franco.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekalnice št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Anton Potatzky v Gorici
naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin preje in nitij.

POTREBSČINE.

Za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE.

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venc. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

I. Felberbaum - Gorica

Corso Gius. Verdi št. 11, Via Časerna št. 15

vis-a-vis izvoznega trga

Ohleke za gospode, gospe in otroke

Perilo, nogavice, rokavice itd.
v veliki izberi.

Novosti: športne jopice in bluze.

Reservni fond :
K 126.014.60

Vplačani deleži :
K 48.043

Zadružnikov :
1707.

„Goriška ljudska posojilnica“

upisana zadruga z omejenim jamstvom

Telefon št. 79.

v Gorici

Ustan. 1. 1883.

(v lastni hiši: Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.)

sprejema **hranilne vloge** od vsakogar in jih

obrestuje po 5% čistih.

Važje stalne vloge proti enoletni odpovedi po

dogovoru. — Vlagatelj so na razpolago

hišni hranilniki. Posojila se dajejo na

zastavo in osebni kredit.

Položnice poštne hranilnice

na razpolago brez-

plačno.

IZJAVA.*)

Franc Slamič živ. Antona iz Čer nič, sedaj mesar v Solkanu, prekliče in obžaluje vse žaljivke, ki jih je izustil gledé Leopolda Leban od Andreja iz Čer nič.

Vsled te izjave je Leopolda Leban odstopila od zasebne obtožbe.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Naročajte se na

„Sočo“ in

„Primorca“.

Adolf Urbančič,

mesar

Gorica, ulica sv. Ivana št. 7

priporoča svojo mesnico, v kateri seče meso prve vrste in vse drugo, kar spada v mesarsko stroko. — Mesnica je moderno in higienično opremljena. Na zahtevo strank se pošilja meso na dom. Zvečer lahko postreže strankam, ako se zglase na dom v isti hiši I. nadstropje.

IZIDOR NANUT

avtorizovana stavbena tvrdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori št. 5

se priporoča p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdeluje vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici, na Kornu v (lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

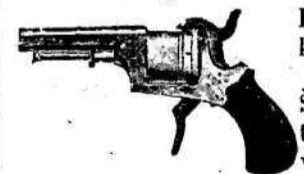
Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Mirodilnica, papirnica in tovarna šolskih zvezkov

Kožnar & Či — Gorica, tik sadnega trga.

Najcenejši nakupovalni vir.

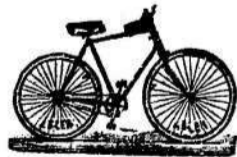
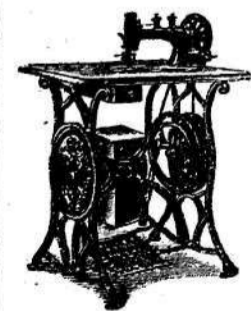
Na drobno in debelo.

Kupujte samo dvokolesa „Gerice“ in „Altena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

475.000

kron, ozir. frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki velike skupine

5 originalnih vrednostnih srečk 5

kojih 13 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. in 15. januarja,	1. in 14. majnika,	1. septembra (dve),
1. februarja,	1. julija,	14. septembra ter
1. marca (dve),	1. avgusta,	2. novembra.

375.000

kron, ozir. frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki manjše skupine

3 originalnih vrednostnih srečk 3

kojih 9 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. januarja,	1. majnika,	1. avgusta,
15. januarja,	14. majnika,	14. septembra,
1. februarja,	1. julija,	2. novembra.

Kupnina za veliko skupino vseh 5 srečk se plača v 60 mesecih po 6 K, za manjšo skupino vseh treh srečk pa v 60 mesecih po 4 krone.

Vsaka srečka mora najmanj enkrat zadeti! Vsi dobitki se izplačajo v gotovem denarju!

Vse srečke imajo trajno vrednost denarja in igrajo po izplačilu kupnine še dolgo vrsto let brez vsakega nadaljnega vplačevanja, torej za s t o n j.

Vsak cenj. naročnik zamore dobiti nagrade in premije ter na ta način kupnino zase naročenih srečk poljubno znižati ali sploh dobiti

jih zastopj.

Pojasnila daje in naročila sprejema: Glavno zastopstvo srečkovnega oddelka Češke industrijalne banke v Pragi, Ljubljana.

Naslov za pisma: Srečkovno zastopstvo Ljubljana 5. 101-4

Ljubljanska kreditna banka podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana, podružnice: Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.

Vloge na knjižice po 4 1/2%, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev, vseh vrst deviz-valut.

Borzna naročila.

Promese za vsa žrebanja.

Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskont menic.

Stavbeni krediti.

Predujmi na vrednostne papirje.

Srečke na obroke,

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje

Safes.

Nakazila v inozemstvo.

Kreditna pisma,